

Weinig klauwproblemen op high-techbedrijf door goede controle en snel ingrijpen

Ingmar Thomassen en André van der Kamp

Op het high-techbedrijf treden in de dagelijkse praktijk weinig klauwproblemen op. De dieren zijn goed mobiel, wat bij toepassing van automatisch melken van groot belang is. Ook de pootscore geeft doorgaans een resultaat wat als 'goed' beoordeeld kan worden. De afvoer van dieren wegens klauwaandoeningen is laag. Waargenomen aandoeningen tijdens het bekappen zijn licht van karakter en doorgaans goed te verhelpen. Regelmatige klauwcontrole, snel ingrijpen bij problemen en preventieve maatregelen zijn belangrijk, zeker op een bedrijf waar de dieren het hele jaar in de stal zijn.

In een reeks van vier artikelen wordt het diermanagement op het high-techbedrijf besproken. In dit derde artikel wordt ingegaan op de klauwgezondheid. (zie voor algemene bedrijfsgegevens het artikel "Vruchtbaarheid op het high-techbedrijf" in PraktijkKompas 3 (2002))

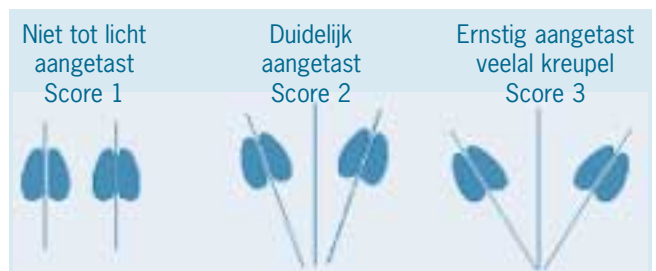
Toegepast beleid rond klauwgezondheid op high-techbedrijf

Goede mobiliteit van de dieren is voor een bedrijf met automatische melken van groot belang. Daarom wordt de klauwgezondheid op het high-techbedrijf bewaakt door maandelijks een pootscore uit te voeren. Hiermee krijgt men een indruk van de klauwgezondheid en het verloop ervan in een koppel. De pootscore geeft voornamelijk informatie over het aantal koeien met een stinkpootinfectie. Voor het toekennen van de score (1, 2 of 3) aan individuele koeien wordt de stand van de achterklauwen (tussenklauwspleet) ten opzichte van de lichaamslangteas beoordeeld. Dieren met score 1 zijn niet tot licht aangetast. Dieren met score 2 zijn duidelijk aangetast maar lopen meestal niet kreupel, terwijl dit bij een score 3 vaak wel het geval is. De pootscore geeft een beoordeling op koppel-niveau en is niet bedoeld voor individuele beoordeling.

Daarnaast worden de koeien elke drie weken gedurende drie dagen door een voetbad met formaline geleid dat zich in de uitloopgang van het automatisch melksysteem bevindt. Bekappen vindt plaats op twee en vijf maanden na afkalven en twee maanden voor afkalven (bij het droogzetten). Kreupele koeien worden znodig direct bekapt.

Pootscore op high-techbedrijf

In de praktijk wordt vaak gewerkt met een streefverdeling van 70, 20 en 10% voor respectievelijk score 1, 2 en 3. De pootscore is echter een koppelgetal, wat inhoudt dat er onder de dieren met score 1 infecties kunnen voorkomen.

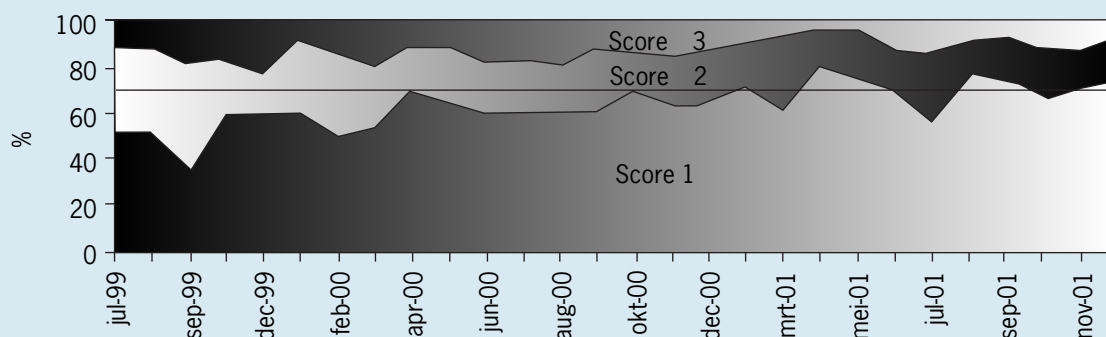

Doorgaans wordt een koppelbehandeling in de vorm van een bekapping en een sta-bad geadviseerd als het percentage dieren met score 1 lager dan 60% is. Figuur 1 geeft het verloop van de pootscore weer voor de periode juli 1999 tot december 2001. Het verloop van de pootscore laat over de afgelopen jaren een verbetering zien. Zo komen er meer dieren in score 1 en minder in score 3. Op het high-techbedrijf wordt geen weidegang toegepast, de dieren verblijven gedurende het hele jaar in de stal.

Klauwaandoeningen op high-techbedrijf

In 1999 waren er veel klauwaandoeningen op het high-techbedrijf; waarschijnlijk veroorzaakt door problemen met de mestschuifrobot. In 2000 lag het aantal klauwaandoeningen op een betrekkelijk laag niveau; in 2001 is het aantal klauwaandoeningen, met name stinkpoot en zoolzweer toegenomen (Tabel 1). Dit was met name de zomerperiode. De pootscore

Figuur 1 Pootscore van het high-techbedrijf in de periode van juli 1999 tot december 2001

laat rond die periode ook een lichte daling zien. De oorzaak van deze stijging is niet helemaal duidelijk. Wel heeft de dierenarts in 2001 geconstateerd dat er een infectie door de melkveestapel ging; helaas is hiervoor geen duidelijke veroorzaker aangetoond. Deze infectie uitte zich in veel mastitis, plotselinge koorts zonder aanwijsbare oorzaak, veel dikke hakken, hoesten de koeien en algehele malaise. Mogelijk heeft algehele weerstandsvermindering tijdens deze periode ook invloed gehad op de klauwgezondheid. De koeien op het high-

Met behulp van de pootscore wordt een indruk verkregen van het aantal stinkpootinfecties in een koppel

De melkkoeien op het high-tech-bedrijf worden frequenter bekapt dan op gangbare bedrijven

techbedrijf worden frequenter bekapt dan op de andere proefbedrijven waardoor ook eerder kleine aandoeningen worden geconstateerd en geregistreerd. Dit blijkt ook uit het feit dat veel van de gevonden klauwaandoeningen lichte aandoeningen betreffen. In de praktijk van alledag worden weinig problemen in de stal waargenomen en worden weinig koeien vanwege klauwaandoeningen afgevoerd.

Stinkpoot, zoolzweer en dikke hak/- knie zijn de meest voorkomende been- en klauwaandoeningen op het high-techbedrijf. Het aantal gevallen van stinkpoot is ondanks de preventieve voetbaden toegenomen. Stinkpoot wordt vooral veroorzaakt door onvoldoende hygiëne. Droge ligboxen, een schone stal en weidegang kunnen genezend werken op stinkpootinfecties. Zoolzweer is meestal een indirect gevolg van een stinkpootinfectie of bevangenheid. Een dikke hak of knie wordt over het

algemeen veroorzaakt door problemen in de huisvesting. Bij vergelijking met het gemiddelde van de proefbedrijven moet rekening worden gehouden met het feit dat dit in tegenstelling tot het high-techbedrijf alleen bedrijven betreft die weidegang toepassen.

Hoe nu verder.....

Het verschil tussen de pootscore en de klauwaandoeningen wordt veroorzaakt doordat op het high-techbedrijf veel wordt bekapt en geregistreerd. Hierdoor worden veel lichte klauwaandoeningen geregistreerd, die niet terug te zien zijn in de resultaten van de

pootscore. Door een intensief bekapregiem en klauwcontrole, het tijdig herkennen en behandelen van gevonden infecties en het regelmatige gebruik van het voetbad is het high-techbedrijf in staat gebleken de klauwgezondheid van het vee op een goed niveau te houden. Zeker voor een bedrijf waar de dieren de rust- en herstelperiode voor de klauwen in de vorm van weidegang in de zomerperiode missen, is een goede controle van groot belang. Het huidige beleid voor wat betreft klauwgezondheid wordt dan ook voortgezet.

Dit onderzoek is uitgevoerd in opdracht van c.q. wordt gefinancierd door het Productschap Zuivel.

Tabel 1 Aantal melkkoeien dat één of meerdere keren een klauwaandoening heeft gehad, uitgedrukt in percentage van de gemiddelde aanwezige melkkoeien in de periode 1999-2001 en de vergelijking met het gemiddelde voor de overige proefbedrijven¹ in 1992-1999

Klauwaandoening	1999	2000	2001	Gem. proefbedrijven (1992-1999)
Bevangen	13	1	1	7
Stinkpoot	23	14	29	6
Dikke hak/-knie	6	4	19	4
Zoolzweer	23	8	19	16
Tussenklauwontsteking	7	9	4	5
Diverse benen / klauwen	14	5	11	8
Afvoer wegens klauwgebreken	1	1	3	2

¹ Het betreft hier alle proefbedrijven met melkvee van het Praktijkonderzoek Veehouderij